

Associació d'Afectats 1-0 Octubre: “No oblidem que va ser una victòria”

written by Mercè Feliu | 22 de juliol de 2018

Virgínia Martínez (Premià de Mar, 1955), viu a Dosrius, professora de secundària, jubilada i presidenta de l'Associació d'Afectats 1-0.

Àlex Solano (Dosrius, 1992), doctorand d'història i secretari de l'Associació.

Què va passar l'1 d'octubre a Dosrius?

[Virgínia Martínez] Des de primera hora del matí vam estar molt alerta, aixafats per les imatges que arribaven de Canyamars. A Dosrius tenim tres nuclis de població, però som un mateix Ajuntament, i a primera hora del matí, ja van arribar de Canyamars (un dels tres nuclis), que és més petit que aquí, unes imatges brutals de la Guàrdia Civil carregant contra la gent que estava fent la cua per votar. I la gent que érem al pati de l'escola quan vèiem les fotos ens quedem tots clavats, ningú es va moure, tot al contrari, va començar a arribar gent del poble, de Canyamars i de can Massuet, l'altre nucli i es van quedar en allà esperant perquè per sortir de Canyamars [la Guàrdia Civil] havia de passar sí o sí per Dosrius, a tres carrers de l'escola, per tant, la tensió era brutal, què farem? Guardem les urnes? Ens quedem aquí?

Ens vam quedar a esperar, i així va anar tot el matí, amb una gran tensió com a la majoria dels pobles o ciutats que esperaven que hi entressin. Cap al migdia la cua era enorme, i la gent es va anar tranquil·litzant, perquè la Guàrdia Civil s'havia apostat a l'entrada del poble (hi ha uns polígons i estaven en allà), apareixent i desapareixent, van anar a Argentona, i després van tornar a venir.

Jo me'n vaig anar perquè cada diumenge anem a dinar amb la meva mare que ja és gran, i per tant, el que va passar després ho vaig viure des de fora de l'escola.

[Àlex Solano] Quan la Guàrdia Civil va baixar de Canyamars vam amagar l'urna. A l'hora de dinar la gent va marxar a dinar, i en aquest moment, quan hi érem menys a l'escola és quan van venir.

[VM] Ens estaven controlant. Després quan ho hem anat parlant, ens hem fixat en les mateixes coses, per exemple, una furgoneta totalment blanca que estava en allà i que després a les dues va aparèixer entremig de les altres furgonetes de la Guàrdia Civil. A mi em va agafar quan tornava de casa ma mare cap aquí, a l'escola, i just quan estava al mig de la plaça, vaig començar a veure passar les furgones a *tota pastilla*, a una velocitat que era tremenda i entre elles aquesta blanca que l'havíem vista tot el dia.

A quina hora van atacar? I què van fer?

[AS] Eren pels volts de les dues, i entren directament en formació tipus romana i el primer que ens pensàvem tots, encara que havíem vist les imatges, seria que es presentarien, llegirien l'ordre, que en teoria és el que havien de fer, que s'hi podria parlar d'alguna manera i arribar a una solució... doncs s'acosten, es presenta l'alcalde, com a representant de tot el poble, per parlar, i li passen per sobre, li donen un cop que li fan saltar les ulleres, i un altre els hi trepitja i comencen a carregar directament contra la gent, i sense seguir, a més, cap de les recomanacions que haurien de pegar per sota la cintura, sinó que peguen a la cara, a tothom a tot arreu, fins i tot a la gent que no estava entre la porta i la policia, fins i tot hi ha un moment que es crea un passadís per on podien passar, però no, continuen pegant.

Va ser un acte de força bruta. Una cosa és complir una ordre, una sentència judicial, però semblava més unes forces que venien i que gaudien pegant, era totalment gratuït, sense

necessitat.

[VM] Desproporció, segur, pensa que mig carrer d'aquí fins a la banda de l'escola estava ple de furgonetes. Jo calculo que hi havia sobre uns 15 furgons, èrem unes 80 persones al col·legi i van arribar 50 policies. I la forma en què baixaven ja era *hostiant*, quan van passar d'aquella manera, a mi l'únic que se'm va ocórrer va ser començar a córrer cap a l'escola, perquè a l'escola hi havia el meu home i el meu fill, i no vaig poder arribar-hi, em van aturar a la porta i allà em vaig quedar, els vaig dir que tenia dret a entrar-hi, evidentment no vaig poder entrar, i em van fer caure per terra. Però vaig veure tota la preparació, la forma estricta "A por ellos", jo no podia parlar, cridava i plorava i estava en un bucle, però jo veia com s'estaven preparant, com sortien, com es posaven els cascos i com s'estaven preparant en formació militar, i a dintre només hi havia famílies, no hi havia nens petits, amb la policia judicial darrere d'ells, amb la cara tapada, i així darrere d'ells, i això és una imatge que no se m'esborrarà mai, jo estava per terra ja m'havien deixat *feta caldo*.

Si ho hagués pogut fotografiar, era la fotografia de l'"A por ellos", és a dir: saben que hi ha poca gent a dintre, saben que no tindran oposició, però es preparen de forma militar, amb escuts, cascos, porres, i entren.

[AS] L'actitud, anaven a pegar a la cara, anaven dient, "Dale, dale". Van requisar les dues urnes i els portàtils. Afortunadament vam salvar unes quantes paperetes, i en un altre recipient amb brides vam continuar les votacions, perquè ens havíem quedat el cens, on teníem apuntat qui havia votat i qui no. I es va poder continuar la votació fins a les 8 del vespre, amb molta tensió, pensant que tornaven, i la gent no va marxar.

[VM] Pensa que entre Canyamars i Dosrius hi va haver una vintena de ferits, alguns van presentar denúncia, altres no.

Per què munteu l'associació?

[VM] L'associació la muntem dies després perquè a principis de desembre comencem a parlar en algunes de les trobades a davant dels ajuntaments –ja havien agafat els Jordis, i bé, es convocaven...–, i en el moment que en el congrés dels diputats es neguen, els tres partits, a formar cap comissió d'investigació dels fets de l'1 d'octubre sobre qui havia donat les ordres i com s'havia atacat d'aquella manera la població que estàvem indefensos, aleshores ho neguen i paren tot això, ens vam sentir tan indignats, però tant!, que quan estaven en les concentracions anàvem dient: “Hem rebut i a sobre callarem? I per què no proposem de fer una associació de la gent víctima o afectada?”, perquè aquí hi ha gent que se sent víctima i hi ha gent que se sent afectada, uns han rebut. I vam dir, fem-ho públic, perquè estàvem convençuts que això mateix que nosaltres estàvem vivint, d'indignació, “a sobre que hem rebut ho estan negant!”, estava passant a altres llocs de Catalunya, perquè si ningú ho publicitava no hi hauria manera de saber-ho.

El desembre vam convocar els mitjans de comunicació, el *Punt Diari*, *Vilaweb* i l'*Ara*, en format digital i vam demanar la sala de plens, nosaltres com a víctimes i afectats volem associar-nos i convidem a tothom que se senti com nosaltres a formar-ne part. Com que estàvem a finals d'any, pel Nadal, vam tornar a quedar a principis de gener, vam allargar una setmana més i hi havia molta resposta de gent particular, però no hi havia altres associacions, i nosaltres dèiem “ostres, si som pocs, som pobles petits, què fem?, doncs tirem endavant, i potser Barcelona i Girona també faran el seu”. A finals de gener comencem amb la paperassa.

[AS] Ens van convidar al Parlament Europeu perquè de fet som l'única associació que ens hem constituït.

Esteu aglutinant la resta d'afectats?

[VM] De moment, el que hem fet fins ara i estem fent és testimoniatge del que ens va passar a nosaltres, allà on se'ns

demana, estem en contacte amb altres associacions i també hem demanat la cooperació de psicòlegs. Nosaltres vam tenir la sort que just la setmana següent de l'1 d'octubre es va constituir un grup de teràpia amb psiquiatres i psicòlegs voluntaris, i jo que no podia ni parlar, estava totalment enfonsada, vaig rebre teràpia des de la segona setmana i m'he recuperat i per això el desembre em vaig veure amb cor de posar-me a l'associació conjuntament amb altra gent. I això que ens va anar molt bé a nosaltres considerem que encara és necessari per a molta gent, i més quan vas parlant amb altres pobles, i mitjans de comunicació, i te n'adones que tothom té la necessitat d'explicar-te on estava, què feia, com ho va viure aquell dia, per tant hi ha una necessitat emocional evident i després encara hi ha persones que diuen que no poden veure imatges de l'1 d'octubre, el que vol dir que continuen estant afectades d'una manera directa.

Per tant, el suport psicològic és encara necessari, hem contactat amb el col·legi de psicòlegs de Catalunya, hem parlat amb ells i amb l'ANC, Òmnium, i amb tots aquells que puguin estar interessats en la defensa dels drets humans i l'atenció a les víctimes de l'1 d'octubre i posteriors, perquè les víctimes no es concentren només a l'1 d'octubre, les posteriors conseqüències de professors, d'hotelers, també els considerem possibles afectats.

Com pot contactar amb vosaltres la gent, teniu pàgina web, o correu electrònic?

[AS] Sí, és www.afectatslo.cat i després de correu tenim afectatsloctubre@gmail.com, i a Twitter en el següent perfil: [Afectatslo](#).

Feu una crida que la gent contacti amb vosaltres?

[VM] Fem una crida a participar en la campanya: #ARA PARLA TU. Volem deixar clar que la resposta del poble a l'Estat espanyol és que no oblidem, ni passem pàgina. I no podem deixar la responsabilitat als que vam denunciar, cal que tothom es co-responsabilitzi. Per això, és necessari que la gent parli,

faci testimoniatge del que va veure, del que va patir i del que va aconseguir. No oblidem que va ser una victòria.

Què en penseu dels que diuen que les imatges són falses? Teniu intenció de denunciar a tots aquells que neguen la violència de l'1 d'octubre?

[AS] Cal dir que l'associació es crea en gran part també perquè en els dies posteriors es deia que les 1.000 persones que havien rebut assistència mèdica i les imatges eren falses.

A més a més, veient l'actuació que no és normal en molts punts de la població catalana, en poblacions petites i amb aquesta duresa, és impossible creure'ns que no hi ha una ordre darrere. Un dels principals punts de l'associació és el dret a saber i demanar responsabilitats a qui faci falta. Les imatges són clares.

La base de dades amb les imatges ja la fa [catmemòria](#), una plataforma que té un recull de 1.000 vídeos i fotografies de l'1 d'octubre. I que estan fent una tasca fantàstica, quatre informàtics.

[VM] És evident que si nosaltres aconseguim tenir força, el que pretenem és reclamar responsabilitats, no només són les denúncies personals que hem posat perquè hem rebut, sinó com a col·lectiu. Volem saber qui va donar l'ordre, a qui responsabilitzar. Volem saber per què hi ha una clara intenció de fer mal als pobles petits, des de primera hora del matí fins a última hora de la tarda. I en aquests pobles petits, anaven a per les dones, volien una imatge que fes mal, perquè la gent es quedés a casa, es veu ben bé que no tenien consideració de cap mena, perquè no és casualitat, el recorregut que fan no és casual, i l'impacte emocional que comporta als pobles petits, que tota la família quedi tocada, tampoc és casual. I quan donen les ordres cap a les dues, quarts de tres, quan veuen ells mateixos que el nombre de ferits està sent elevat, la Policia Nacional para però no la guàrdia civil, que fins a quarts de sis fa càrregues a pobles

petits. Hi ha una intenció i com que hi ha una intenció hi ha d'haver algú que els hagi manat. La Guàrdia Civil, per ells mateixos no actuen.

[AS] No té sentit anar a pobles petits, on el nombre de vots que pots trobar en una urna és molt menor que en una ciutat, és per tant, anar a fer mal a la població, anar a cridar l'atenció o un avís a altres poblacions.

L'1 d'octubre va guanyar la República?

[VM] L'1 d'octubre va guanyar la ciutadania, ningú et preguntava què anaves a votar, de fet crec que va rebre gent que anava a votar que *no*. Aquell dia vam fer un pas gran perquè vam demostrar que no reculàvem, però no reculàvem perquè estàvem molt indignats, ens ha costat molt arribar fins aquí. La meva generació vam estar lluitant en l'època franquista, dia sí i dia també sortíem de la universitat a *gorrazos* que es deia aleshores, i es van aconseguir moltes coses, i ara les estem perdent, i la sensació és que tot allò que vaig lluitar s'està perdent i no ho consentiré. No ho consentiré, per tant guanya la República, en tant que l'Espanya que s'està quedant és l'Espanya monàrquica i decimonònica, és a dir, aquella on "Nada se puede mover". La constitució són lleis fetes per homes i per tant, generacions posteriors han de poder modificar aquestes lleis. L'immobilisme és el que ha quedat clar que nosaltres no acceptarem. La llei no està per sobre de la ciutadania catalana, i si la ciutadania catalana decideix canviar una forma de govern, o decideix que ja en té prou del que fins ara ens donaven, ho ha de poder canviar.

I ara per ara no veig una altra forma que no sigui la República, perquè la monarquia que hi ha ara, de parlamentària, res. Després del discurs del ciutadà Felip ens ha quedat molt clar el que ell opinava, i que ens podien donar tantes *hòsties* com calguessin perquè rectificuéssim. Per tant, no ens serveix aquest tipus pel que volem, que volem les llibertats individuals, de cadascú.

Si realment ens creiem que el poder està en el poble, el poble ha de poder parlar, que el poble parla i diu que no, com ha passat a Escòcia, ens ho empassarem perquè el poble ha parlat, el que no pot ser és que el poble no parli o no se'ls deixi parlar.

[AS] Com a societat és molt perillós que es pugui silenciar el dret d'expressió, el dret d'autodeterminació o el dret de reunió a la força, estàs donant un precedent molt perillós com a societat. Entre poder decidir i intentar silenciar és molt fàcil prendre posició

[VM] I a més, un grup de jutges està per sobre de la ciutadania? És que llavors no estem parlant de democràcia, si hi ha un grup de persones, posa-li el nom que vulguis, vagin amb toga o sense, que passen per damunt dels representants polítics que aquest poble ha designat.

[AS] Hi ha una llei i uns drets humans, la democràcia és la capacitat d'adaptar-se a unes demandes, no pot ser que la resposta sigui jurídica, l'obligació com a governants hauria de ser donar una resposta, i si no hi ha aquesta resposta és que falla alguna cosa. La societat catalana té una demanda pendent de fa anys.

Quina penseu que ha de ser l'estratègia política ara per ara per tal d'aconseguir implementar la República?

[VM] No sé si s'escau parlar d'estratègia política o de full de ruta cap a la República. Estem en una situació excepcional que requereix fermesa i unitat sobiranista. Estic convençuda que la veritable base republicana està en el municipalisme. No oblidem que l'1 d'octubre va existir després de la consulta popular del 9 de novembre, de la qual van ser els impulsors alguns Ajuntaments. Per tant i en primer lloc, no es pot pactar amb els que persegueixen i retenen com a ostatges els nostres representants i segon, i no menys important, actuar més enllà dels interessos personals o de partit. Els polítics han d'estar al nivell de la gent que va defensar les urnes.

Guanyar en tots els municipis i en la votació al Parlament Europeu, apostant per llistes àmplies i transversals, és el veritable mandat de l'1 d'octubre.

Per finalitzar, què en podeu dir de l'estat actual de les denúncies fetes per les víctimes?

[VM] Cada demarcació o jutjat porta un ritme diferent, a Girona estan força avançats a nosaltres. En el nostre cas, les primeres vistes començaran l'11 d'octubre, concretament la meua, i s'allargaran fins a desembre, ja que ens han convocat en grups de tres o quatre. Ja veurem com anirà, tenim por que, tal com ha passat a Barcelona aquesta darrera setmana, s'arxivin o sobreseguin les nostres denúncies. Però cal pensar que cada vegada que els jutges desestimen les demandes de les víctimes deixen en evidència el sistema judicial espanyol. Cada un d'aquests casos, sigui a la demarcació que sigui, donen més sentit a l'existència de l'Associació d'Afectats 1-0.

Volem remarcar el nostre suport incondicional a totes les víctimes de la violència institucional espanyola en la jornada del referèndum, i les convidem a afegir-se a la nostra causa per tenir veu i reclamar, col·lectivament, les responsabilitats corresponents.